

**Az alapvető jogok biztosának
és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesének
Közös jelentése
az AJB-2137/2016. számú ügyben**

Előadó: dr. Garaguly István

Az eljárás megindulása

A panaszos beadványa szerint a Nagyveleg község területén lévő közutakat is érintő, 2014. október 19-én, vasárnap 7:30-18:30-ig Bakonycsérnye-Nagyveleg-Tímárpusza között megrendezett CÉLTRANS'97 Rally Bajnokság 5. futama az Alaptörvényben biztosított szabad mozgáshoz való jogát sérti, mert a község csak egy irányból, a panasszal érintett közútszakaszon közelíthető meg és hagyható el. A versenyről a lakosságot csak néhány nappal korábban, a panaszos véleménye szerint késedelmesen tájékoztatta a rendező egyesület, noha az Önkormányzat Képviselő-testülete 2014 nyarán hozta meg döntését. Panaszával korábban fordult a jegyzőhöz, valamint a Magyar Közút Zrt.-hez, azonban a kapott válaszokat nem tartotta megfelelőnek.

A panasz alapján – tekintettel arra, hogy a panaszos számára nincs jogorvoslati lehetőség biztosítva – a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a szabad mozgáshoz való joggal összefüggő visszásság gyanúja miatt az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ajbt.) 20. § (1) bekezdése szerinti, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesemmel közös vizsgálatot indítottunk.

Vizsgálatunk során megkerestük Nagyveleg Község Önkormányzatának polgármesterét és a Bakonycsérnyei Közös Önkormányzati Hivatal jegyzőjét az ügygel kapcsolatos tájékoztatás és a keletkezett iratok megküldése érdekében.

Az érintett alkotmányos jogok

- A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: „Magyarország független, demokratikus jogállam.” „Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés; T) cikk (3) bekezdés]
- Szabad mozgáshoz való jog „Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.” [XXVII. cikk (1) bekezdés]
- Jogorvoslathoz való jog „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.” [XXVIII. cikk (7) bekezdés]

Alkalmazott jogszabályok

- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.)
- A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (Jat.)
- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.)
- A sportról szóló 2004. évi I. törvény (Sporttv.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény (Ttv.)
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.)
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIV. törvény (Mötv.)
- A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI. törvény (Szsztv.)
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.)
- A Nemzeti Közlekedési Hatóságról szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. r. (NKH Kr.)

- Az Országos Mentőszolgálatról szóló 322/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet (OMSZr.)
- A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (Zr.)
- A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (Lr.)
- A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény végrehajtásáról szóló 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet (KktVhr.)
- A közutak igazgatásáról szóló 19/1994. (V. 31.) KHVM rendelet (KHVMr.)
- A tűzoltóság tűzoltási és műszaki mentési tevékenységének általános szabályairól szóló 39/2011. (XI. 15.) BM rendelet (BMr.)

A megállapított tényállás

A beadvány, valamint a vizsgálathoz megküldött iratok és tájékoztatás alapján az alábbi tényállást állapítottuk meg.

1. Az Arrabona Rally Club egyesület (a továbbiakban: Szervező) elnöke 2014. június 25-én kérelmet nyújtott be Nagyveleg Község Önkormányzatának polgármesteréhez az önkormányzat kezelésében lévő közutak tekintetében szükséges közútkezelői hozzájárulás iránt a Magyar Nemzeti Autósport Szövetség (MNASZ) versenynaptárában a Magyar Amatőr Rallyesprint Bajnokság részeként szereplő CÉLTRANS'97 Rally Bajnokság 5. futamának (továbbiakban: a verseny) megrendezéséhez.

A benyújtott kérelem szerint a verseny megrendezésére 2014. augusztus 17-én vagy október 19-én kerülne sor, illetve tartalmazza az esetleges károk megtérítésére az önkormányzat részére fizetett kaució terhére szóló szervezői nyilatkozatot, valamint a közút nem közlekedési célú használatáért fizetendő igénybevételi díjra vonatkozó ajánlatot, nem tartalmazza ugyanakkor az igénybevételi időszak, valamint az igénybevétellel érintett útszakasz pontos megjelölését.

Nagyveleg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2014. június 26-án tartott képviselő-testületi ülésén hozott 79/2014. (VI. 26.) számú határozatával adott közútkezelői hozzájárulást a verseny 2014. október 19-én való megrendezéséhez a szervező részére. A közútkezelői hozzájárulásban meghatározta a közút nem közlekedési célú igénybevételének díját, valamint feltételként előírta, hogy „amennyiben a helyhatósági választásokat a Köztársasági Elnök október 19-ére tűzi ki, a választások kitűzését követően a közútkezelői hozzájárulást a Képviselő-testület azonnali hatállyal visszavonja”.

A polgármester a szervezővel 2014. szeptember 26-án kötött szerződésben (a továbbiakban: megállapodás) a közút nem közlekedési célú használatának feltételeiben megállapodott. A megállapodás rögzítette a verseny időpontjaként 2014. október 19-én 7:30-tól a kb. 18:00 óráig tartó időszakot, továbbá azt, hogy a verseny megrendezésének feltétele a közútkezelői hozzájárulásban megállapított 300.000.-Ft igénybevételi díj önkormányzat részére előzetesen legkésőbb a verseny előtt 3 nappal való megfizetése, továbbá a versenyhez szükséges további engedélyek (Magyar Közútkezelő Zrt. közútkezelői hozzájárulása, biztonsági terv, stb.) bemutatása az önkormányzat részére.

A megállapodásban a szerződő felek rögzítették továbbá, hogy a szervezőnek kell gondoskodnia a lakosság versenyt megelőző tájékoztatásáról legkésőbb 2014. október 13-ig, amely kiterjed az útlezárások pontos helyére és idejére, a közúti közlekedés áthaladása számára biztosított időpontokra, valamint az élet- és vagyonvédelemmel kapcsolatos tájékoztatásra. Ugyancsak tartalmazza a megállapodás a károkért való felelősségre, valamint a kármegállapításra vonatkozó kikötéseket.

2. A szervező kérelme alapján az országos közúthálózathoz tartozó 82101 bekötő útnak a verseny céljára történő igénybevételéhez szükséges közútkezelői hozzájárulást¹ a Magyar Közút Zrt. (a továbbiakban: MK Zrt.) 2014. október 9-én adta meg.

¹ FEJ-589/4/2014.

A közútkezelői hozzájárulás az alapadatok között tartalmazza az út megnevezését, a rendezvény céljára történő igénybevétel időszakát, az igénybevételi díjat és a díjfizetés módját.

A tevékenységre vonatkozó feltételek között a szervező nevét, elérhetőségét, az útzár megszakításával kapcsolatos előírásokat, a menetrend szerinti autóbusz járatok átengedésének feltételeit, a lakosság tájékoztatásának módját, tartalmát, a megkülönböztető jelzést használó szervezetek értesítésére vonatkozó kötelezettséget, a versennyel összefüggésben keletkezett károkért, balesetekért a szervező felelősségét.

A MK Zrt. a közútkezelői hozzájárulásban kifejezetten előírta, hogy az ideiglenes forgalomkorlátozás során a megkülönböztető jelzést használó járművek áthaladását biztosítani kell, továbbá a menetrend szerint közlekedő autóbuszjáratok áthaladását is biztosítani kell az üzemeltető társaságokkal kötendő előzetes megállapodásnak megfelelően. Egyéb feltételek között előírta a közútkezelő a versenyt követő helyreállítással összefüggő kötelezettségeket.

A benyújtott rendezői bejelentés alapján a szervezőnek 2014. október 17-én küldött levelében a MNASZ Magyarországi Amatőr Rallye Bajnokság futamaként engedélyezte a versenyt, amelynek időpontjaként 2014. október 18-19-ét jelölte meg.²

3. A panaszos 2014. október 20-án panasszal fordult a MK Zrt.-hez a versennyel összefüggő útlezárás miatt, amelyre a MK Zrt. 2014. november 4-én küldött tájékoztatást³ az útlezárásokhoz szükséges közútkezelői hozzájárulásokról, illetve a szervező kérelmei alapján az Önkormányzat és a MK Zrt. versenyt megelőzően megtett intézkedéseiről, illetve ezek jogszabályi háttéréről. Ezt követően a panaszos az Önkormányzat jegyzőjéhez fordult 2014. november 12-én, amelyre a jegyző 2014. december 5-én küldött tájékoztatást⁴ a korábban a versenyhez megadott közútkezelői hozzájárulásokról, illetve a menetrend szerinti autóbuszok áthaladásával összefüggően biztosított közúthasználati feltételekről.

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az alapvető jogok biztosának feladat- és hatáskörét, valamint ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Annak 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzeti önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztisztviselő, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Megállapítottuk, hogy a panaszos panaszját kimerítette, illetve a panasszal érintett közigazgatási hatósági ügyekkel összefüggésben nincsen számára jogorvoslati lehetőség biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (4) bekezdés szerint az alapvető jogok biztosára a hatóságok tevékenysége során felmerült, az alapvető jogokkal kapcsolatos visszasság megszüntetése érdekében hivatalból eljárást folytathat. A hivatalból indított eljárás természetes személyek pontosan meg nem határozható, nagyobb csoportját érintő visszasság kivizsgálására vagy egy alapvető jog érvényesülésének átfogó vizsgálatára irányulhat. Az eljárás során felmerült, az egészséges környezethez és a jogorvoslatihoz való jog sérelmének gyanúja alapján a vizsgálatot az ügy e vonatkozásaira is kiterjesztettük. A 20. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az alapvető jogok biztosára a hozzá benyújtott beadvány alapján – a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel – vizsgálatot folytat, és az e törvényben meghatározott intézkedést alkalmazza.

² K-525/2014.

³ FEJ-589/6/2014.

⁴ 464-2/2014.

II. Az alapjogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során autonóm, objektív és neutrális módon, kizárólag alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az állampolgári jogok országgyűlési biztosa következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott egyes alapjogi tesztek.

Követve a fenti gyakorlatot, amíg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontot nem fogalmaz meg, *eljárásom során irányadónak tekintem a testület eddigi megállapításait.* Az Alkotmánybíróság is – a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában – arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése alapján *Magyarország független, demokratikus jogállam.* Az Alkotmánybíróság már működése első éveiben elvi élel megállapította, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a *jogbiztonság.* A jogbiztonság az állam – és elsősorban a jogalkotó – kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára.⁵

Az irányadó alkotmánybírósági tézis szerint a jogállamiság elvéből adódó alapvető követelmény, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben,* a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.⁶

Az Alkotmánybíróság több határozatában is megállapította, hogy az állam csak akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el.⁷ Az Alkotmánybíróság azt is vizsgálta, hogy a korlátozás valóban képes-e szolgálni a legitím jogalkotói célt. A cél és az eszköz közötti összefüggés fennállása elengedhetetlen ahhoz, hogy a jogszabály ne legyen önkényes, hiszen az önkényesség biztosan sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamisághoz fűződő jogbiztonság tételét.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tehát az alapjog-korlátozás alkotmányosságának feltétele, hogy *a szükségesség, alkalmasság és arányosság követelménye együttesen fennálljon.*

Az alapvető jog korlátozása csak ultima ratio, végső eszköz a jogalkotó kezében céljai eléréséhez: „Egy alapvető jog korlátozásának alkotmányosságához azonban nem elég, hogy egy másik alapvető jog és szabadság érvényesítése és védelme érdekében történik. Az állam csak akkor nyúlhat az alapvető jog korlátozásának végső eszközehez, ha a másik jog védelme vagy érvényesülése semmilyen más módon nem érhető el, és a korlátozás csak olyan mértékű lehet, amennyi ehhez feltétlenül szükséges.”⁸

Az alapvető jogok korlátozásának alkotmányosságát az alkotmánybírósági és – ennek nyomán – az ombudsmani gyakorlat is az ún. *szükségességi-arányossági teszt* alkalmazásával ítéli meg. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint⁹ az állam (ide értve az önkormányzatot is) akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha *másik alapvető jog vagy szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme* más módon nem érhető el.

⁵ 9/1992. (I. 30.) AB határozat

⁶ 56/1991. (XI. 8.) AB határozat

⁷ 30/1992. (V. 26.) AB határozat

⁸ 2/1990. (II. 18.) AB határozat.

⁹ 56/1994. (XI. 10.) AB határozat

Az alapjog korlátozásának alkotmányosságához tehát önmagában nem elegendő, hogy az másik alapjog vagy valamely alkotmányos érték érvényesülése vagy védelme érdekében történik, hanem a korlátozásnak meg kell felelnie az arányosság követelményének, az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban legyenek egymással. A jogalkotó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni.

2. Az Alaptörvény XXVII. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „*Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.*”

Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a *személyes szabadság* alkotmányos alapjogát törvény az Alkotmány megengedő rendelkezése folytán korlátozhatja. Az egyes korlátozható rendelkezések azonban csak akkor fogadhatók el alkotmányosnak, ha az általuk elérni kívánt és alkotmányosan elismert célhoz képest a korlátozás szükségszerű és arányos.¹⁰

E követelmény az Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdésének és az alapvető jogok lényeges tartalmának korlátozását tiltó I. cikk (3) bekezdésének egymásra vonatkoztatásán alapul.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a személyes szabadsághoz való jog és a *mozgásszabadsághoz való jog* egymásra vonatkoztatása alapján a személyes szabadsághoz való jog érdemben felhívható valamennyi, a mozgás és a helyváltoztatást is korlátozó jogszabály alkotmányossági megítéléséhez. A mozgásszabadsághoz való jog a személyes szabadsághoz való joggal együttesen is értelmezhető.¹¹ A szabad mozgáshoz való jog a helyváltoztatáshoz való jog szabadságát jelenti. A magyar Alkotmány a közlekedés szabadságát külön nem nevesíti, de a szabad mozgáshoz való jog magában foglalja a járművön vagy járművel és anélkül való helyváltoztatás, a közlekedés szabadságát is.¹²

3. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint *mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.* Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint *a jogorvoslat*hoz való jog, mint alkotmányos alapjog *immanens tartalma az érdemi határozatok tekintetében, a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége.* A jogorvoslathoz való jog tényleges érvényesüléséhez a „jogorvoslás” lehetősége, vagyis az is szükséges, hogy a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát. A jogorvoslathoz való jognak az Alaptörvényben való garantálása a rendes jogorvoslatra vonatkozik. A jogorvoslathoz való alapvető jog lényeges tartalma kiterjed a jogorvoslati lehetőségről vagy annak hiányáról való tájékoztatásra is. A tájékoztatási kötelezettséget az egyes eljárási kódexek is kiemelik, mintegy hangsúlyozva, hogy a jogorvoslatról való tájékoztatás nem múlhat az egyes hatóságok mérlegelésén, belátásán. Több esetben rámutattam már arra, hogy a közigazgatási eljárásokon kívül eső eljárásokban is eleget kell tenni a jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatásnak. A jogorvoslati lehetőség biztosítása tehát nem pusztán formai (jogszabály biztosítja vagy kizárja), hanem tartalmi (ténylegesen biztosítva volt-e) kérdés.¹³

III. A vizsgálat érdemében

1. Korábbi, egy ralliversennyel kapcsolatos, AJB-7006/2013. számú jelentésünkben megállapítottuk, hogy a közútkezelő nem élvez szabadságot abban, hogy mit tesz lehetővé a közúton, nem kezelheti „tulajdonosként” a közút területét, hanem sajátos, a jogszabályokban meghatározottak szerinti közútkezelői feladatait alapvetően annak érdekében kell ellátnia, hogy a szabad mozgáshoz való alapvető jogból származó közúti közlekedésben való részvétel általános jogát a kezelésében lévő közúton mindenki számára megfelelően, a közút minőségi állapotának fenntartásával és lehetőség szerinti javításával biztosítsa.

¹⁰ 66/1991. (XII. 21.) AB határozat

¹¹ 46/1994. (X. 21.) AB határozat

¹² 60/1993. (XI. 29.) AB határozat

¹³ 9/1992. (I. 30.) AB határozat, 22/1995. (III. 31.) AB határozat

A Kkt. 3. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni; a közutat és a közforgalom előtt el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy – meghatározott feltételek teljesítése esetén – járművezetőként bárki igénybe veheti. Jogszabály gyalogosok és járművek közlekedését egyes közutakon korlátozhatja vagy kizárhatja.

A Kkt. 14. § (1) bekezdése szerint a közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére) a) a közút kezelője a közúton folyó munka, a közút állagának védelme, a közúti forgalom biztonsága vagy időjárási körülmények miatt, b) a rendőrség, tűzoltóság és a Magyar Honvédség a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben, c) a közlekedési hatóság a törvényben meghatározott feladatai ellátásához szükséges mértékben jogosultak.

A Mötv. 13. § (1) bekezdés 2. pontja a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása feladatát a településüzemeltetéshez kapcsolódóan a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok között állapítja meg. Ugyanezen bekezdés 15. pontja a sport, ifjúsági ügyeket is a helyi önkormányzati közfeladatok között tartalmazza.

A Sporttv. 20. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az országos sportági szakszövetség (a továbbiakban: szakszövetség) olyan sportszövetség, amely sportágában kizárólagos jelleggel az e törvényben, valamint más jogszabályokban meghatározott feladatokat lát el és e törvényben megállapított különleges jogosítványokat gyakorol. A szakszövetség jogi személy. A 31. § (1) bekezdés szerint a sportszövetség: a) amatőr, b) hivatásos, c) vegyes (nyílt) versenyrendszert működtethet (bajnokságot írhat ki). Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint amatőr versenyrendszerben (bajnokságban) az amatőr sportolók és sportegyesületek mellett hivatásos sportolók, illetve sportvállalkozások csak a sportszövetség versenyszabályzatában megállapított feltételek mellett vehetnek részt. E feltételek keretében a sportszövetség korlátozhatja a sportvállalkozás által foglalkoztatható hivatásos sportolók számát.

A vizsgálattal érintett versenyt a szervező sportegyesület¹⁴ a MNASZ által működtetett amatőr versenyrendszer keretében rendezte.

A verseny megrendezésére a vizsgálattal érintett közutak: részben az országos közúthálózathoz tartozó, a MK Zrt. kezelésében lévő 82101 bekötőút, részben pedig az önkormányzat kezelésében lévő helyi közút nem közlekedési célú igénybevétele keretében került sor. A Kkt. 33. § (1) bekezdése szerint az út kezelői: ba) *országos közút* vonatkozásában a miniszter döntése alapján a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított költségvetési szerv, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amelyben az állam 100%-os részesedéssel rendelkezik vagy bb) *helyi közutak* tekintetében a helyi önkormányzat, vagy a fenntartásra, a fejlesztésre és a fejlesztéssel összefüggő üzemeltetésre alapított költségvetési szerv, vagy olyan gazdálkodó szervezet, amelyben a helyi önkormányzat 100%-os részesedéssel rendelkezik.

A Kkt. 36. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút felbontásához, annak területén, az alatt vagy felett építmény vagy más létesítmény (...) elhelyezéséhez, a közút területének egyéb nem közlekedési célú elfoglalásához (a továbbiakban együtt: nem közlekedési célú igénybevétele) a közút kezelőjének a hozzájárulása szükséges. A hozzájárulásban a közút kezelője feltételeket írhat elő.

A Kkt. 36. § (1) bekezdése elsődlegesen a közút területén, alatt vagy felett valamely építmény/létesítmény elhelyezése érdekében engedi meg a nem közlekedési célú használatot, vagyis azon esetekben, amikor a közút rendes használata mellett a létesítés egyébként lehetetlen lenne. Ugyanezen bekezdés a közút területének „egyéb” nem közlekedési célú elfoglalására vonatkozó rendelkezése kiegészítő jelentőségű, vagyis az „egyéb” sem vonatkozik általában minden olyan igénybevételekre, amelyre a közút területe egyébként alkalmas lehetne, hanem a rendes, közlekedési célú közúthasználat kivételes és időleges korlátozása mindig az eltérő használat céljának megfelelő, méltányolható indokokon kell, hogy alapuljon, és a korlátozás ekkor sem lehet aránytalan.

¹⁴ Ld. Sporttv. 15-17. §

Az arányossági szempontoknak szerez érvényt a Kkt. 14. § (3) bekezdése, amely úgy rendelkezik, hogy a közút indokolatlan, a szükségesnél nagyobb mértékben vagy hosszabb időtartamra történő lezárásából eredő kárt az intézkedő szerv köteles megtéríteni.

A Kkt. 46. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a *közút kezelőjén a helyi közutak* tekintetében a 3. § (2) bekezdésében, (...) 14. § (1) bekezdés a) pontjában, (...) 36. § (1), (3) bekezdésében (...) a helyi *önkormányzat képviselő-testületét* kell érteni.

A KktVhr. 27. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút nem közlekedési célú igénybevételéhez a kezelői hozzájárulás eljárási szabályait a közlekedésért felelős miniszter állapítja meg, az (5) bekezdés szerint pedig a közút nem közlekedési célú igénybevétele esetében az igénybe vevőnek a közútkezelői hozzájárulás jogosítottját kell tekinteni.

A KHVMr. 6. § (1) bekezdése szerint a közút nem közlekedési célú igénybevételéhez (a továbbiakban: igénybevétel) szükséges közútkezelői hozzájárulás iránti kérelmet a 3. számú melléklet szerinti adattartalommal a közút kezelőjénél kell előterjeszteni.

A KHVMr. 3. számú melléklete szerint a közútkezelői hozzájárulás iránti kérelem kötelező adattartalma:

1. Az igénybevétel helye, célja,
2. Annak a személynek (szervezetnek) a neve és címe, akinek az érdekében az igénybevétel történik (a hozzájárulás jogosultja),
3. Az elfoglalni kívánt útterület hosszúsága, szélessége, nagysága (m²),
4. Az igénybevétel kezdetének és befejezésének tervezett időpontja,
5. A kezelői hozzájárulásban foglalt feltételek betartásáért felelős személy neve, címe, telefonszáma,
6. Az igénybevétel eredményeként a közút területén (az alatt vagy felett) elhelyezett építmény (létesítmény) tulajdonosának neve és címe, üzemeltetőjének neve és címe.
7. Melléklet
 - az igénybevételt feltüntető tervet (helyszínrajz, vázlat, műszaki leírás) 3 példányban,
 - a közút érintett szakaszának hossz- és keresztszelvényének rajzát 3 példányban,
 - az igénybevétel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomelterelés) tervét 3 példányban.

A KHVMr. 6. § (2) bekezdése a 3. melléklet 7. pontjában foglaltakat megismételve úgy rendelkezik, hogy a kezelői hozzájárulás iránti kérelemhez 3 példányban mellékelni kell:

a) az igénybevételt feltüntető tervet (helyszínrajzot, vázlatot, műszaki leírást), b) a közút érintett szakaszának hossz-, illetve keresztszelvényét, feltüntetve azokon a vízelvezetés megoldását, c) az igénybevétel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomterelés) tervét.

A KHVMr. 6. § (3) bekezdése szerint a közút kezelője a hozzájárulást megtagadja, ha a tervezett igénybevétel a közút állagának jelentős romlásával, a közúti forgalom biztonságának súlyos sérelmével vagy veszélyeztetésével járna, és az az igénybevétel feltételeinek meghatározásával sem hárítható el, továbbá ha az igénybevétel a közútkezelő fenntartási, üzemeltetési feladatainak ellátását vagy hálózatfejlesztési és korszerűsítési terveinek, programjainak végrehajtását veszélyezteti.

A Kkt., a KktVhr. és a KHVMr. ehhez kapcsolódó, a fentiekben bemutatott garanciális rendelkezései éppen azt a célt szolgálják, hogy a közút nem közlekedési célú használatának engedélyezése során az ilyen használattal összefüggő indokok megfelelően mérlegelhetőek legyenek, és feltárható legyen az, hogy a nem közlekedési célú használat idejére a közút közlekedési célú használatával összefüggő alkotmányos érdekek más módon biztosíthatóak-e, s ha igen, milyen feltételek mellett.

Az igénybevétel célhoz rendelt szükséges mértékét, „arányosságát” a közútkezelői hozzájárulásban a közútkezelő által megállapított, a kérelmező-igénybevevő által betartandó feltételek biztosítják.

2. A közútkezelői hozzájárulásban a közút más célú igénybevételéhez kapcsolódó feltételek megállapítását megelőzően a közútkezelőnek alapvetően azt kell mérlegelnie, hogy nem áll-e fenn a tervezett igénybevételhez kapcsolódó, a közút állagának jelentős romlásával, a közúti forgalom biztonságának súlyos sérelmével vagy veszélyeztetésével járó *elkerülhetetlen kockázat*, amely miatt a KHVMr. 6. § (3) bekezdése szerinti más célú igénybevétel iránti kérelmet el kell utasítania.

A kockázatok közútkezelő általi mérlegeléséhez ezért is lényeges, hogy a más célú igénybevételhez a kérelem jogszabályban megállapított szükséges kellékeit a kérelmező a közútkezelő részére maradéktalanul benyújtsa.

Amennyiben elkerülhetetlen kockázat miatti elutasítási ok nem állapítható meg, az állagromlás, forgalombiztonság sérelmének, vagy veszélyeztetésének *elkerülhető kockázatát* a közútkezelőnek megfelelő *feltételek* előírásával kell kizárnia.

A feltételek megállapításakor a kockázati szempontok mellett a közút kezelőjének azokra a közúthasználattal összefüggő jogszabályi rendelkezésekre is tekintettel kell lennie, amelyek a közúti közlekedésben való részvétel általános jogával közvetve vagy közvetlenül összefüggnek.

A közútkezelői hozzájárulás iránti kérelemhez a kérelmezőnek – egyebek mellett – be kell nyújtania a KHVMr. 6. § (2) bekezdése és a 3. melléklet 7. pontja szerinti mellékletek közül az igénybevétel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomelterelés) tervét is, amely azért szükséges, hogy a közútkezelő megállapíthassa, hogy a közutak és a közforgalom elől el nem zárt magánutak összefüggő rendszere alapján miként biztosítható a közúti közlekedésben való általános részvétel joga. A közútkezelői hozzájárulás megadásakor az igénybevételhez kapcsolódó feltételek megállapításához ugyancsak lényeges mérlegelési szempont a *mentés és betegellátás*, a *tűzoltás* és *műszaki mentés*, valamint a *rendőrség* bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti *feladatai* ellátása zavartalanságának biztosítása, az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre is tekintettel.

2.1. Az Eütv. 6. §-a szerint minden betegnek joga van sürgős szükség esetén az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalomának csillapításához és szenvedéseinek csökkentéséhez.

Az OMSZKr. 6. §-a szerint (1) mentés céljából bárki hívhat mentőt az ország egész területén egységes sürgősségi távbeszélő hívószámon. (2) A Mentőszolgálat hívása mentés céljából indokolt különösen *a)* életveszély, vagy annak gyanúja esetén, *b)* minden heveny, akut tünetekkel járó megbetegedés, illetve egészségkárosodás esetén, ha a sürgősségi orvosi szakellátás (oxológiai ellátás) késlekedése életveszélyhez, maradandó egészségkárosodáshoz vezethet, *c)* személyi sérüléssel járó baleset, tömeges baleset, katasztrófa esetén, *d)* csak orvosi beavatkozással csillapítható, heveny fájdalom vagy egyéb súlyos egészségkárosodásra utaló tünet esetén, *e)* ha a pszichiátriai beteg közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít, és ez csak azonnali pszichiátriai intézeti gyógykezelésbe vétellel hárítható el, *f)* szülő nő, illetve újszülött/koraszülött első egészségügyi szakellátása, illetőleg őrzött szállítása érdekében.

2.2. A Ttv. 2. § (1) bekezdése szerint a tűzvédelemmel és a műszaki mentéssel kapcsolatos kötelezettségeket az e törvény hatálya alá tartozóknak a jogszabályokban, szabványokban, hatósági előírásokban meghatározottak szerint kell teljesíteni. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tűzoltás és műszaki mentés állami feladat, a (4) bekezdés szerint pedig a hivatásos tűzoltóságok, az önkormányzati és a létesítményi tűzoltóságok és az önkéntes tűzoltó egyesületek a tűzvédelmi és műszaki mentési feladataik ellátása során kötelesek egymással együttműködni.

A BMr. 16. §-a szerint a tűzoltásvezető a tűz oltásának egyszemélyi felelős vezetője, előljárója a riasztott és a tűzoltásban részt vevő tűzoltóknak. Egyebek mellett a BMr. 17. § g) pontja szerint a tűzoltásvezető joga a tüzeset helyszínét zárt területté nyilvánítani, azok helyén és környezetében minden olyan tevékenységet vagy mozgást korlátozni, megtiltani, amely a tűzoltást akadályozza vagy hátrányosan befolyásolja, továbbá elrendelni az illetéktelen vagy veszélyeztetett személyek, állatok és anyagi javak eltávolítását, a terület kiürítését.

A 19. § (1) bekezdése szerint a tűzoltásvezető a megállapított riasztási fokozat alapján meghatározza a vonulási útvonalat és a vonulási sorrendet.

2.3. A Rtv. 1. § (1) bekezdése szerint a rendőrség feladata az Alaptörvényben meghatározott feladatok mellett a határforgalom ellenőrzése, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés, valamint a bűncselekményből származó vagyron visszaszerzése. A (2) bekezdés 19. pontja úgy rendelkezik, hogy a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat.

2.4. A közúti közlekedésben való általános részvétel jogával függenek össze közvetlenül a tömegközlekedés biztosítására vonatkozó jogszabályokban megállapított szempontok is.

Ezzel kapcsolatosan a *tömegközlekedést* érintő feltételek, minimumkritériumok megállapításához az Szsztv.-nek a személyszállítási közszolgáltatásra vonatkozó rendelkezései irányadóak.

A közösségi közlekedés tekintetében a Szsztv. 27. §-a szerint (1) Amennyiben a közlekedési hálózat műszaki állapota lehetővé teszi, az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátást minden település számára – elsődlegesen menetrend szerinti közlekedéssel – kell biztosítani. (2) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátásnak – az államháztartás teherbíró képességének keretein és az infrastrukturális adottságon belül – biztosítani kell: *a)* adott település és a járásközpont vagy gyakorlatban kialakult vonzásközpont közötti közvetlen eljutási lehetőséget, *b)* adott település és annak megyeszékhelye közötti, legfeljebb egy átszállással történő elérési lehetőséget (...). (3) Amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik – és az adott település közösségi közlekedési rendszere kizárólag országos, regionális vagy elővárosi menetrendszerinti autóbusszos vagy vasúti személyszállítási szolgáltatás révén biztosított – a (2) bekezdésben meghatározott viszonylatokban nyújtott *alapellátás településenként napi 3* – a települési önkormányzattal az egységes egyeztetési eljárás keretében történő egyeztetések eredményének figyelembevételével kialakított *menetrendi fekvésű – járatpár*. (4) Az országos, regionális és elővárosi személyszállítási közszolgáltatásokra vonatkozó alapellátás keretében a (2) és (3) bekezdésben meghatározott szolgáltatási mennyiség biztosítása a *hétköznapokra nézve kötelező, a munkaszüneti és szabadnapok tekintetében irányadó*.

2.5. A közútkezelői hozzájárulásban a feltételek előírása tehát nem tetszőleges, hanem a fenti közérdekvédelmi szempontokat érvényesítő, alapvetően lényeges garanciális kérdés.

Arra is rá kell mutatnunk, hogy a más célú igénybevételhez a közútkezelő által közérdekvédelmi feladataival összefüggésben megállapított feltételek előírásához kapcsolódóan az *igénybevételt kérő számára* a törvény a közútkezelői hozzájárulással kapcsolatos külön *jogorvoslati jogot* is biztosít: a Kkt. 36. § (2) bekezdése előírja, hogy az igénybevételt kérő a hozzájárulás megtagadása miatt vagy a megállapított feltételekkel szemben a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely az igénybevételt engedélyezheti, illetőleg a feltételeket módosíthatja.

3. A fentiekre is tekintettel értékeljük az alábbiakban a panasszal érintett ügy tényállás szerinti, a közútkezelői hozzájárulás iránti kérelem, illetve a közútkezelői hozzájárulásról szóló önkormányzati határozat egyes vonatkozásait.

3.1. A közút más célú igénybevételét kérő szervező kérelme – a tényállásban kifejtettek szerint – nem tartalmazta az igénybevétel esetleges augusztus 17, illetve október 19-i alternatív dátumaihoz kapcsolódóan az igénybevétel kezdetének és befejezésének tervezett időpontját, nem tartalmazta továbbá az elfoglalni kívánt útterület hosszúságára, szélességére, nagyságára vonatkozó (m²) adatokat, illetve nem tartalmazta a KHVMr. 6. § (2) bekezdésében és a 3. Melléklet 7. pontjában előírt, a kérelem mellékleteként benyújtandó iratokat: az igénybevételt feltüntető tervet (helyszínrajz, vázlat, műszaki leírás) 3 példányban, a közút érintett szakaszának hossz- és keresztmetszvényének rajzát 3 példányban, valamint az igénybevétel miatt szükséges forgalomszabályozás (korlátozás, forgalomelterelés) tervét 3 példányban.

Jóllehet, a kérelemhez csatolandó melléletekre vonatkozóan a KHVMr. 7/A. § (1) bekezdése¹⁵ megállapítja, hogy a közútkezelő azok közül egyesek csatolásától eltekinthet, azonban a kérelem tartalmi vonatkozásai tekintetében a KHVMr. nem állapít meg kivételt. E tartalmi elemek lényegesek a közútkezelői hozzájárulásban meghatározandó feltételek, illetve az igénybevétel célszerűségének és szükségességének mérlegelése szempontjából.

A Kkt. 36. § (1) bekezdése szerinti közútkezelői hozzájárulásról szóló nyilatkozat, helyi közút esetén a Kkt. 33. § (1) bekezdés bb) pontja és a Kkt. 46. § (1) bekezdés a) pontja szerint helyi önkormányzati képviselő-testület által hozott határozat, amely – sajátos jogi természete miatt – az önkormányzat tulajdonosi jogkörében hozott egyedi döntésnek minősül.

Lényeges sajátossága a közútkezelői hozzájárulásnak ugyanakkor, hogy a Kkt., a KktVhr. és a KHVMr. rendelkezései megállapítanak olyan tartalmi-garanciális szempontokat, valamint eljárásjogi rendelkezéseket, amelyek ezen alapvető természete szerint tulajdonosi jogkörben hozott döntéssel összefüggésben közjogi jellegű követelményeket, előírásokat állapítanak meg, s amelyeket a közútkezelőnek kell érvényesítenie.

A közútkezelői hozzájárulás magánjogias-közjogias „kettős természete” az igénybevevő jogorvoslati joga alapján meginduló eljárásában mutatkozik meg talán legmarkánsabban.

A Kkt. 36. § (2) bekezdésében foglalt, az igénybevételt kérő számára biztosított jogorvoslati jog alapján a közlekedési hatóság előtt meginduló, a közútkezelői hozzájárulás megtagadásával szemben az igénybevétel engedélyezésére, illetőleg a közútkezelői hozzájárulásban foglalt feltételek módosítására irányuló eljárás ugyanis már a Ket. hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági ügy, amely az NKH Kr. 4. § (1) bekezdés c) pontja, valamint (5) bekezdés 21. pontja szerint első fokon az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal hatáskörébe tartozik.

3.2. A Kkt. 36. § (1) bekezdése a feltételek meghatározhatóságát lehetőségként szabályozza, sőt ugyanezen szakasz (4) bekezdése a közútkezelő eljárási határidőn túli hallgatásához is a hozzájárulás megadásának vélemét kapcsolja.

Ugyanakkor az önkormányzat Mötv. 13. § (1) bekezdés 2. pontjában meghatározott közfeladatával összefüggésben, továbbá a Kkt. szerinti közútkezelői feladatok sajátos, közérdekvédelmi céljainak megfelelően a közútkezelő kötelezettsége is egyben, hogy adott, a közút nem közlekedési célú igénybevételére irányuló kérelem esetén a feltételeket ezen kötelezettségei alapján megállapítsa. Vagyis adott kérelem alapján az igénybevétel feltételeinek megállapítása tekintetében nem élvez – egyébként tulajdonosi helyzetén, illetve a tulajdonjog abszolút szerkezetén alapuló – szabadságot, hanem a feltételek megállapításánál tekintettel kell lennie mindazon jogszabályi rendelkezésekre, amelyek közérdekvédelmi feladatainak ellátásához szükséges lényeges szempontokat rögzítik, és az igénybevétel szükséges mértékét, „arányosságának” lehetőségét biztosítják, ahogyan azt fentebb is kifejtettük.

3.3. A vizsgált esetben a verseny országos közúthálózathoz tartozó útszakaszára adott közútkezelői hozzájárulásában az MK Zrt. valamennyi, a közérdekvédelmi feladataival kapcsolatos lényeges feltételt megfelelően megállapította. Ezzel szemben a verseny helyi közutat érintő útszakasza tekintetében az önkormányzat képviselő-testülete közútkezelői hozzájárulásáról szóló határozatában csupán egyetlen feltételt állapított meg, amely szerint „amennyiben a helyhatósági választásokat a Köztársasági Elnök október 19-ére tűzi ki, a választások kitűzését követően a közútkezelői hozzájárulást a Képviselő-testület azonnali hatállyal visszavonja.”

A közútkezelői hozzájárulást követően az önkormányzat a szervezővel kötött szerződésben az igénybevétel további feltételeit a közútkezelői hozzájáruláshoz képest utólagosan állapította meg.

¹⁵ KHVMr. 7/A. § (1) A közút kezelője a 6-7. §-ban előírt melléletek vagy azok közül egyesek csatolásától eltekinthet, illetőleg - szükség szerint - egyéb dokumentáció (terv, helyszínrajz, alaptérkép stb.) becsatolását vagy adat közlését is kérheti az igénybevétel (tevékenység) formájától, módjától, időtartamától és mértékétől függően, illetőleg kapu vagy telekbejáró esetében.

A megállapodásban rögzítettek szerint a szervezőnek kell gondoskodnia a lakosság versenyt megelőző tájékoztatásáról legkésőbb 2014. október 13-ig, amely kiterjed az útlezárások pontos helyére és idejére, a közúti közlekedés áthaladása számára biztosított időpontokra, valamint az élet- és vagyónvédelemmel kapcsolatos tájékoztatásra. Ugyancsak tartalmazza a megállapodás a károkért való felelősségre, valamint a kármegállapításra vonatkozó kikötéseket.

A megállapodásban foglalt, a szervező tájékoztatási kötelezettségéről szóló kikötés a közútkezelői hozzájárulásban az útlezárások pontos idejére és helyére, a közúti közlekedés áthaladása számára meghatározott időpontokra vonatkozóan konkrétan és pontosan megállapított feltételek hiányában érthetetlen.

A jogszabályi előírások alapján megállapítható, hogy a közútkezelői hozzájárulásról szóló határozat nem tartalmazza a közútkezelő közérdekvédelmi feladataival összefüggő lényeges feltételeket: a mentők, tűzoltók, rendőrség megkülönböztető jelzést használó járművei áthaladásának, valamint a közúti közlekedés, illetve a tömegközlekedési járművek áthaladásának biztosítására vonatkozó konkrét feltételeket.

Hangsúlyoznunk kell egyfelől, hogy a közútkezelői hozzájárulásban a feltételek maradéktalan, pontos megállapítása a garanciája annak, hogy a közérdek a közút nem közlekedési célú igénybevétele esetén is megfelelően érvényesüljön.

Másfelől ugyanakkor a feltételek maradéktalan közútkezelői hozzájárulásban való megállapítása alapvetően lényeges a Kkt. 36. § (2) bekezdésben biztosított jogorvoslathoz való jog szempontjából. Ha a közútkezelői hozzájárulás a közút igénybevételéhez kapcsolódó közérdekvédelmi feladatokkal összefüggően megállapítandó feltételeket nem, vagy csak részben tartalmazza, és – amint a vizsgálattal érintett esetben – a közútkezelő akár szóban, akár írásbeli szerződésben *utólagosan* további esteleges feltételeket állapít meg a kérelmező számára, a közútkezelői hozzájárulásból hiányzó, utólag közölt, vagy kikötött feltételek sérelmes volta esetén nem biztosítja ezekkel szemben a Kkt. 36. § (2) bekezdésében foglalt jogorvoslati jogot. Így ugyanis a közútkezelői hozzájárulásról szóló nyilatkozatból hiányzó, utólagosan kikötött feltételekkel szemben a Kkt. 36. § (2) bekezdése alapján az igénybevételt kérő ezek megváltoztatása érdekében nem fordulhat a közlekedési hatósághoz.

3.4. Az igénybe vevő kérelmező jogorvoslathoz való jogával függ össze, hogy a KHVMr. 7/A. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közút kezelője a hozzájárulásának megadásáról vagy megtagadásáról szóló nyilatkozatában köteles a kérelmezőt tájékoztatni arról, hogy a döntés felülvizsgálatát a közlekedési hatóságtól kérheti. A hozzájárulás megtagadását a közút kezelője köteles írásban megindokolni.

Megállapítható, hogy a vizsgált esetben az önkormányzat képviselő-testülete, valamint a MK Zrt. egyaránt elmulasztották a közútkezelői hozzájárulás megadásáról szóló nyilatkozatukban a kérelmező arról szóló tájékoztatását, hogy a döntés felülvizsgálatát a közlekedési hatóságtól kérheti.

Fentiek alapján megállapítottuk, hogy az önkormányzat képviselő-testülete a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a jogorvoslathoz való joggal összefüggő visszaélést okozott, továbbá veszélyeztette a szabad mozgáshoz való jog érvényesülését azáltal, hogy a közútkezelői hozzájárulásban elmulasztotta maradéktalanul és pontosan megállapítani a közút nem közlekedési célú igénybevételének a közútkezelő közérdekvédelmi feladataival összefüggő feltételeit, valamint közútkezelői nyilatkozatában a jogorvoslathoz való jogról szóló tájékoztatást elmulasztotta.

Összefoglalás

A panasszal érintett ralliversennyel kapcsolatban megállapítottuk, hogy a közútkezelői hozzájárulásról szóló nyilatkozatban a közútkezelőnek közérdekvédelmi feladataival összefüggésben meg kell állapítania a közút nem közlekedési célú igénybevételével összefüggő azon feltételeket, amelyek megfelelően biztosítják a közlekedésben való részvétel általános jogát, a szabad mozgáshoz való jog érvényesülését a nem közlekedési célú úthasználat idejére, valamint a mentők, tűzoltók, rendőrség élet- és vagyónvédelmi közérdekű feladatainak ellátását.

Megállapítottuk, hogy a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményét sérti, illetve veszélyezteti a szabad mozgáshoz való jog érvényesülését, ha a közútkezelői hozzájárulásban a közérdekvédelmi feladataival összefüggő, jogszabályi előírásokon alapuló feltételeket a közútkezelő nem állapítja meg.

A feltételek közútkezelői hozzájárulásban való megállapítása azért is fontos, mert a közútkezelői hozzájárulásban előírt feltételekkel szemben a Kkt. 36. § (2) bekezdése az igénybevevő számára jogorvoslati jogot biztosít.

A vizsgálattal érintett esetben ezért az önkormányzat képviselő-testülete azzal, hogy a közútkezelői hozzájárulást követően utólagosan állapított meg feltételt, visszásságot okozott a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben is.

Intézkedések

Az Ajbt. 32. § (1) bekezdése az alapvető jogok biztosa felkéri Nagyveleg Község Önkormányzata polgármesterét, hogy gondoskodjon arról, hogy a Képviselő-testület közútkezelői feladatait a jogszabályok előírásainak maradéktalan betartásával gyakorolja a jövőben annak érdekében, hogy a megállapított visszásságok megelőzhetőek és elkerülhetőek legyenek.

Budapest, 2016. november

Szabó Marcel sk.

Székely László sk.